

Sammen om oppdraget

Synoden 2011

Fredtun 16-20 november 2011

SYNODEN 2011
Fredtun, 16.-20. november 2011

DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE

Saksdokumenter til menighetsbehandling
SAKSDOKUMENTER DEL 1

Saker for menighetsbehandling til Synoden 2011

Innhold

SAKSLISTE SYNODEN 2011	4
INNLEDNING	6
SAK 5/11: OM MEDLEMSKAP OG TILHØRIGHET (§§ 5, 7, 8 OG 9 - ANNEN GANGS BEHANDLING)	7
SAK 6/11: MULIGHET FOR FELLES ELDSTERÅD FOR FLERE MENIGHETER.....	13
SAK 7/11: NY OPPLØSNINGSPARAGRAF I FORFATNINGEN (FØRSTE GANGS BEHANDLING)	15
SAK 8/11: FORFATNINGSPARAGRAFENS PÅVIRKNING PÅ REGLEMENT (FØRSTE GANGS BEHANDLING)	16
SAK 9/11: REGLEMENT FOR SYNODEN, ENDRET REPRESENTASJON.....	17
SAK 10/11: BEGREPENE PRESBYTERIUM OG SYNODE	19
SAK 11/11: ELDSTETJENESTENS VARIGHET (§6 – FØRSTE GANGS BEHANDLING)	20
SAK 12/11: TILSYNSMENN I SYNODEN (§13, ANNENGANGSBEHANDLING, EVENTUELT FØRSTEGANGSBEHANDLING AV NY ORDLYD)	21
SAK 13/11: REGLEMENT FOR DIAKONRÅDET/DIAKONIPLAN FOR MENIGHETENE	23
SAK 13/11 - VEDLEGG: DIAKONIPLAN FOR MENIGHETENE	24

Saksdokumenter til Synoden 2011 vil foreligge i fire utsendelser:

Del 1: Saksdokumenter til menighetsbehandling

Del 2: Toårsmeldinger og saksdokumenter

Del 3: Økonomi og statistikk

Del 4: Strategi for arbeidet på Frikirketorget

Del 2 og 3 blir oversendt eldsterådene til behandling i slutten av september

Del 4 ettersendes delegatene før møtet

Saksliste Synoden 2011

- Sak 1/11 Synodestyrets melding
- Sak 2/11 Meldinger fra virkegreinene
- Sak 3/11 Økonomi
- Sak 4/11 Statistikk
- Sak 5/11 Om medlemskap og tilhørighet (§§ 5, 7, 8 og 9)
- Sak 6/11 Mulighet for felles eldsteråd for flere menigheter
- Sak 7/11 Ny oppløsningsparagraf i Forfatningen
- Sak 8/11 Forfatningsutvalgets plass i Forfatning og Reglement
- Sak 9/11 Reglement for Synoden, endret representasjon
- Sak 10/11 Begrepene presbyterium og synode
- Sak 11/11 Eldstetjenestens varighet (§6)
- Sak 12/11 Tilsynsmenn i Synoden (§ 13)
- Sak 13/11 Reglement for Diakonrådet/Diakoniplan for menighetene
- Sak 14/11 Oppfølging av synodesak 5/05 – om ordinasjon
- Sak 15/11 Sentral musikkdatabase
- Sak 16/11 Tjenestebeskrivelse for synodeformannen
- Sak 17/11 Menighetsbesøk til misjonsland
- Sak 18/11 Protokoll fra synoderådet
- Sak 19/11 Opprettelse av kontrollutvalg
- Sak 20/11 Strategi for arbeidet på Frikirketorget.
- Sak 21/11 Valg

Oslo, august 2011

TIL DE VALGTE REPRESENTANTER TIL DET 111. ORDINÆRE SYNODEMØTE 2011

Kjære medarbeidere!

Guds nåde og fred

Herved oversendes innkalling til det 111. ordinære synodemøte.
Møtet avholdes på Fredtun i Stavern i tiden 16. - 20. november 2011.

Synoden konstitueres onsdag 16. november kl. 19.00.
De deputerte må være møtt fram til konstitueringen.

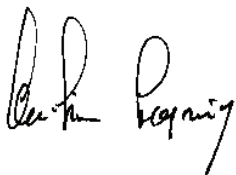
Utsendingene velges etter at sakene er behandlet i menighetene. Melding om menighetenes utsendinger sendes sammen med melding om resultatet av menighetsbehandlingen innen 12. september til:

Den Evangelisk Lutherske Frikirke
Postboks 23 Bekkelagshøgda
1109 Oslo.

Vel møtt til synodemøtet 2011.

Vennlig hilsen

for Synodestyret

Arnfinn Løyning
Synodeformann

Terje Solberg
Synodesekretær

Innledning

Herved oversendes de saker som etter forretningsorden for synodemøtet skal behandles på menighetsmøte, samt andre saker som på en særlig måte angår menighetenes liv, som den diakoniplanen som ligger ved sak 13.

Synodestyret vil anbefale at det brukes mest tid på de sakene som er av prinsipiell karakter, og vil ikke etterlyse resultatet av menighetsbehandling av alle de utsendte saker. Vi vil særlig peke på følgende saker, og anbefale at disse prioriteres:

- Sak 6/11 Om medlemskap og tilhørighet (§§ 5, 7, 8 og 9)
- Sak 7/11 Mulighet for felles eldsteråd for flere menigheter
- Sak 9/11 Reglement for Synoden, endret representasjon
- Sak 10/11 Begrepene presbyterium og synode
- Sak 13/11 Reglement for Diakonrådet/Diakoniplan for menighetene

Sak 5/11: Om medlemskap og tilhørighet (§§ 5, 7, 8 og 9 - annen gangs behandling)

Denne saken var oppe til førstegangsbehandling på Synoden 2008. Det forelå flere forslag, ett fra Fredrikstad menighet, ett fra Toten menighet, og ett fra synodestyret. Forslagene inneholdt flere ulike elementer, og synodestyret er av den oppfatning at disse bør skilles fra hverandre ved votering over saken som annengangsbehandling, for å sikre at de elementer som har størst tilslutning, ikke bortfaller som følge av andre elementer i forslagene.

Synodestyret foreslår derfor følgende prosedyre:

1. Tilhørighet

Synodestyrets begrunnelse i forslaget til Synoden 2008 var slik:

Flere av våre menigheter opplever å møte mennesker som har et ønske om en kirkerettslig tilhørighet i en menighet uten at de kan omfattes av medlemsbegrepet, dersom det fastholdes at dåp er et nødvendig kriterium for medlemskap i en luthersk kirke. Styret mener at det bør gis åpning for slik tilhørighet, men vil på prinsipielt grunnlag gi en slik tilhørighet en annen betegnelse enn medlemskap.

Dette vil for øvrig også kunne fange opp spørsmålet om udøpte barn som kirkerettslig tilhører menigheten ut fra norsk lovgivning. Disse kan teologisk sett ikke oppfattes som medlemmer, men tilhører likevel menigheten dersom begge foreldre tilhører Frikirken.

På denne bakgrunn fremmes forslag om å legge til en bestemmelse om tilhørighet. Følgende ordlyd foreslås:

Tilhørighet

Mennesker som ikke er døpt, men som ønsker kirkerettslig tilhørighet til Den Evangelisk Lutherske Frikirke, kan opptas som tilhørige. Udøpte barn kan opptas som tilhørige dersom minst en av foreldrene tilhører Den Evangelisk Lutherske Frikirke, eller begge foreldre ønsker det. Dersom disse ikke fremmer ønske om medlemskap eller fortsatt tilhørighet før fylte 18 år, anses de ikke lenger å tilhøre Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

Tilhørige føres i det kirkelige manntall, forstanderen forretter brudevigselse, døver deres barn dersom foreldrene gir erklæring om å oppdra dem i den kristne tro, og forretter ved gravferd.

Dersom det foreligger tvingende grunner for det, kan forstanderen unnslå seg for å utføre de kirkelige handlinger.

Forslaget ble vedtatt med 138 stemmer, 30 stemmer mot

På bakgrunn av pågående arbeid med revisjon av kirkeloven og mulig harmonisering mellom denne og Lov om trdomssamfunn, foreslår synodestyret at aldersbestemmelsene i tilhørighetsavsnittet justeres dersom det blir endringer i kirkeloven.

Forslag til vedtak – fra synodestyret:

Nytt punkt om tilhørighet vedtas med ovenfor nevnte ordlyd.

2. Endring av medlemskapsbetegnelser

Synodestyrets forslag til nye betegnelser fikk tilslutning på Synoden 2008. Synodestyrets begrunnelse for forslaget var slik:

Saken har sin aktuelle bakgrunn i vedtak fra Synoden 2005, avgitt i forbindelse med synodestyrets melding:

”Synoden ber synodestyret forberede en sak til Synoden 2008 hvor man gjennomgår de forskjellige medlemskategorier og vurderer om den ordning vi har i dag er formålstjenlig.”

Forslag om endring i medlemskategorier var også oppe til behandling i 1997 og 1999, uten at det ble vedtatt endringer, men med oppfordringer om å vurdere begrepsbruken nærmere. Synodestyret fremmer nå denne saken på ny, på en mer gjennomgripende måte enn forrige gang, med et anliggende om å komme fram til begreper som teologisk og kommunikasjonsmessig er bedre enn i dag.

Begrunnelse

A. Barn

Det er et viktig teologisk anliggende at opptak i menigheten skjer ved dåp. Den «gamle» ordning med tre medlemskategorier kan kommunisere at døpte barn ikke er fullverdige medlemmer av menigheten. Forfatningen bør kunne begrunnes prinsipielt på dette punkt, og det kan ikke sees å være gode grunner for ikke å omtale menighetens døpte barn som medlemmer. Dagens formuleringer om forsvarlig kristendomskunnskap og bekjennelse av troen kan ikke være til hinder for dette. Det kan ikke være tvil om at barn må kunne regnes med blant troens bekjennere. Forsvarlig kristendomskunnskap må forstås i lys av normal menneskelig utvikling, og det kan ikke være teologiske argumenter mot at barn kan ha forsvarlig kristendomskunnskap, kanskje snarere tvert imot.

B: Begrepene fullt og begrenset medlemskap

For Frikirken, med et grunnleggende punkt i sin kirkeforståelse om at styringsretten innehas av troens bekjennere, er det teologiske begrunnelser for å skjelne mellom former for medlemskap som sikrer at det er denne gruppe av dem som tilhører menigheten som gis denne rett. Dette også selv om Frikirken fra første stund har presisert at det ikke er mulig å operere med såkalte «rene» menigheter, i det det ikke er mennesker gitt å skjelne mellom alle menneskelige motiver for å ville tilhøre en menighet. Likevel må det utfra vår vektlegging av anliggendet om styringsrett være indrekkelige rettsbestemmelser som definerer adgangen til styringsrett, som utøves gjennom stemmeretten. Etter synodestyrets oppfatning er dagens begreper ikke teologisk nødvendige, samtidig som de kommunikasjonsmessige er problematiske. Dette forsterkes ved at kategorien ”begrenset

medlemskap” i andre bestemmelser kan framstå som en gruppe for dem som ikke er gode nok til et fullverdig medlemskap. Etter styrets vurdering kan dette løses bedre ved å angi kriterier for stemmerett enn ved å benytte begreper som kan leses som en klassifisering av medlemskap i termer som kan oppfattes som kvalitative.

Dette gir følgende ordlyd:

§ 5, Medlemskap og tilhørighet

Medlemskap

Alle som er døpt med en kristen dåp, kan opptas som medlemmer i Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

Alle som døpes i Den Evangelisk Lutherske Frikirke, anses som medlemmer i kirken. Menigheten plikter å legge til rette for at disse får opplæring i den kristne tro.

Stemmerett

Medlemmer som ønsker stemmerett i menighetsmøte, kan oppnå dette etter fylte 15 år. De må bekjenne troen på den Herre Jesus Kristus, og det må ikke være noe i lære eller liv som strider mot den evangelisk-lutherske bekjennelse. Eldsterådet fører samtaler med dem som ønsker stemmerett og avgjør om forutsetningene er til stede.

Endring av begrepene ble vedtatt av Synoden 2008 med 150 stemmer. 26 stemte mot.

§ 5 vil i tillegg til disse avsnittene også inneholde avsnittet om tilhørighet.

Forslag til vedtak – fra synodestyret:

Avsnittene med overskriftene medlemskap og stemmerett vedtas.

3. Ordlyden i avsnittet om stemmerett

I tillegg til synodestyrets forslag til Synoden 2008 forelå også ett fra Fredrikstad menighet. I tillegg ble det fremmet et forslag av Thomas Bjerkholt under møtet, som et tillegg til Fredrikstads forslag. Voteringene viste at begge forslagene hadde tilstrekkelig flertall til å gå videre til annen gangs behandling.

Forslagenes ordlyd er slik

Fra Fredrikstad menighet/komiteinnstilling Synoden 2008:

Medlemmer som ønsker stemmerett i menighetsmøte, kan oppnå dette etter fylte 15 år. Det forutsettes at medlemmer med stemmerett er lojale mot den evangelisk-lutherske bekjennelse. Eldsterådet fører samtaler med dem som ønsker stemmerett og avgjør om forutsetningene er til stede.

Vedtatt med 138 mot 30 stemmer.

Fra Thomas Bjerkholt – med tillegg:

Medlemmer som ønsker stemmerett i menighetsmøte, kan oppnå dette etter fylte 15 år. Det forutsettes at medlemmer med stemmerett er lojale mot den evangelisk-lutherske bekjennelse. Medlemmer (med stemmerett) kan ikke lære offentlig i strid med den evangelisk-lutherske lære eller føre et liv i strid med denne. Eldsterådet fører samtaler med dem som ønsker stemmerett og avgjør om forutsetningene er til stede.

Vedtatt med 86 mot 82 stemmer.

Synodestyret vurderer det slik at dersom forslaget til vedtak i punkt 2 (Endringer av medlemskapsbetegnelser) blir vedtatt (oppnår to tredels flertall), vil synodestyrets opprinnelige tekst (som er nåværende ordlyd) gjelde, dersom ikke andre formuleringer får to tredels flertall.

Synodestyret anbefaler følgende voteringsorden.

- A. Det votes først over forslaget fra Fredrikstad menighet. Dersom det oppnår to tredels flertall, er det vedtatt.
- B. Dersom det ikke oppnår to tredels flertall votes det over Fredrikstad menighets forslag pluss tillegget fra Thomas Bjerkholt.
- C. Dersom ingen av de foreslåtte endringene oppnår to tredels flertall, er synodestyrets opprinnelige forslag gjeldende ordlyd. (nåværende ordlyd, men med andre overskrifter for medlemskategorier)

Tilråding fra synodestyret:

Forslagene fra Fredrikstad og Bjerkholt vedtas ikke. Dette innebærer at gjeldende ordlyd beholdes.

4. Redaksjonelle konsekvenser i andre bestemmelser

En saklig endring i § 5 vil også gi følgende konsekvenser i andre forfatningsparagrafer:

§ 7, Eldste, 1. avsnitt:

Menigheten kaller sine eldste blant menighetens stemmeberettigede medlemmer som anses skikket for gjerningen. Vedkommende bør ha fylt 30 år.

§ 8, Diakoner, 2. avsnitt:

En diakon må ha fylt 18 år og være medlem med stemmerett i menigheten. Diakonene velges av menigheten etter innstilling fra de eldste og diakonene i felles møte (menighetsråd). Valget gjelder for tre år. De som blir valgt, innsettes i sin tjeneste av menighetens forstander.

§ 9, Menighetsmøte, to siste avsnitt:

Eldsterådet innkaller til, fremmer saker og innstiller overfor og leder menighetsmøtene. Innenfor sitt ansvarsområde kan diakonrådet fremme og innstille saker. Ethvert stemmeberettiget medlem har gjennom eldsterådet rett til å fremme saker overfor menighetsmøtet.

Menighetsmøter avholdes etter behov, dog minst 3 – tre – ganger pr. år. I tillegg holdes hvert år menighetens årsmøte. Alle stemmeberettigede medlemmer har tale- og forslagsrett på menighetsmøter.

Ett vedtak vil også gi redaksjonelle konsekvenser i en del reglementsbestemmelser.

Merknad:

Forfatningsutvalget har kommet med denne merknaden i saken:

Den vedtatte bestemmelsen om tilhørighet i forfatningen § 5 anser Forfatningsutvalget å være i strid med forfatningen. Paragraf 5 setter kristen dåp som betingelse for medlemskap. Ved dåp eller opptakelse (av døpte) kan en bli medlem av Den Evangelisk Lutherske Frikirke og ha sin kirkerettslige tilhørighet der. Dersom bestemmelsene i andre ledd iverksettes etableres det i realiteten en ny medlemskapskategori for udøpte mennesker i alle aldrer. I denne kategorien kan alle som ønsker det melde seg inn. Verken kirkerettslig eller i daglig tale og forståelse vil dette medlemskapet oppfattes som et katekumenat (dåpsopplæringsordning) men som en permanent medlemskapskategori.

Kirkerettslig tilhørighet forutsettes også dokumentert ved innføring i kirkebøkene.

Den Evangelisk Lutherske Frikirke kan foreta kirkelige handlinger også for de som ikke er medlemmer, uten at disse på forhånd må etablere en formalisert kirketilhørighet/kirkemedlemskap.

Den vedtatte bestemmelsen (§ 5 andre ledd, om tilhørighet) vil i noen tilfeller være i strid med "Lov om Den norske kirke" (§ 3).

8. komité's innstilling, som ikke ble vedtatt, anvendte begrepet "høre inn under" og var begrenset til barn under 18 år. Etter Forfatningsutvalgets mening er ikke dette begrepet, og denne ordningen, i strid med forfatningen. Barn av foreldre som tilhører Den Evangelisk Lutherske Frikirke hører inn under denne fra fødselen til de ved dåpen blir medlemmer i kirken. Disse føres i kirkebøkene (Del C: Levende fødte). Ved dåpen, som normalt skjer relativt kort tid etter fødsel, fylles rubrikken for dåpsdato ut og de er medlemmer i kirken. Dersom dåp ikke er foretatt før fylte 18 år hører de ikke lenger inn under Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Eventuelt senere medlemskap forutsetter dåp og opptakelse, som kirkebokføres (Del A: Opptatte i menigheten).

Innstillingen ville gitt samme mulighet for udøpte barn av foreldre som melder seg inn i Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Disse vil da kunne kirkebokføres på samme måte som "Levende fødte", men under del G: Barn som sammen med foreldre er innmeldte i menigheten.

Felles for del C og G i kirkebøkene er at de barn som føres der hører inn under kirken til de fyller 18 år, eller eventuelt døpes og blir medlemmer. At noen hører inn under en kirke oppfattes ikke som at de er medlemmer av kirken, men som at de har rett til å bli det dersom de oppfyller kirkens egne betingelser for medlemskap. Det innebærer videre at kirken, eventuelt i samråd med foreldre, har ansvar for å medvirke til at disse forholder seg til om de vil bli medlemmer av kirken.

Etter Forfatningsutvalgets oppfatning burde aldersgrensen for udøpte barn til å høre inn under kirken være sammenfallende med den religiøse myndighetsalder (for tiden 15 år).

Det vedtatte tredje leddet av § 5 har en innebygd motsetning av uklart omfang, i det 3. setning må anses som noe mer enn utdyping av 2. setning.

Synodestyret har i tilknytning til dette fattet følgende vedtak:

Synodestyret viser til at synoden selv vedtok regulær annengangsbehandling av denne saken.

I merknaden om tilhørighetsbegrepet viser synodestyret til at dette anliggendet ble drøftet av Synoden selv, som fattet sitt vedtak på bakgrunn av dette.

Vedrørende avsnittet om stemmerett vil synodestyret sammen med forfatningsutvalget legge til rette for en klar voteringsprosedyre før annengangsbehandling i 2011.

Forfatningsutvalget har også gitt følgende merknad til ordlyden i stemmerettsavsnittet:

(Synoden må) beslutte om vedtakene fra Synoden 2008 skal gjøres endelig, noe som krever 2/3 flertall. Formuleringen "Medlemmer (med stemmerett) kan ikke lære offentlig i strid med den evangelisk lutherske lære eller føre et liv i strid med denne." kan synes å være noe mer enn en utdyping av setningen "Det forutsettes at medlemmer med stemmerett er lojale mot den evangelisk-lutherske bekjennelse." Dette gjelder primært siste del av setningen. Dersom formuleringene anses som vesensforskjellige må det først votes over den første (og mest omfattende) formuleringen. Dersom den oppnår 2/3 flertall må den siste formuleringen anses falt. Dersom den første formuleringen ikke oppnår 2/3 flertall votes det over den siste formuleringen. Dersom formuleringene ikke anses som vesensforskjellige kan det votes slik at begge formuleringene kan vedtas, dersom de oppnår 2/3 flertall. Siden det dreier seg om en forfatningsendring kan formuleringene, voteringsmessig, ikke settes opp mot hverandre.

Sak 6/11: Mulighet for felles eldsteråd for flere menigheter

Bakgrunn

Flere av våre menigheter står i perioder uten eldsteråd eller eldsteråd bestående av bare en eldste eller forstander. Når forfatningen og reglementet omtaler eldsteråd, er det helt klart at eldsteråd forstås som et kollegium, altså med minimum to eldste.

Tilsynsmannsmøtet har samtalt om muligheten for en noe mer fleksibel ordning, der menigheter som selv ønsker dette gis mulighet for å velge å stille seg under en annen menighets eldsteråd, eventuelt å etablere ett eldsteråd med eldste fra flere menigheter. Det må være en forutsetning at de respektive menigheters menighetsmøte godkjenner en slik ordning, og at ordningen er av midlertidig karakter.

I reglement for presbyteriet heter det: *”Om det oppstår en situasjon der en menighet står uten eldsteråd, går presbyteriestyret inn som eldsteråd for menigheten. Presbyteriestyret kan også supplere et eldsteråd der dette er svært fåtallig, eller det er andre spesielle grunner for det.”*

Synodestyret vil anbefale at dette avsnittet gis et tillegg, som gir presbyteriet mulighet til å delegerere dette dersom dette er ønsket av den/de aktuelle menighet(er)

Forslag til vedtak – fra synodestyret:

Synoden anbefaler at menigheter som ønsker dette kan etablere et felles eldsteråd eller stille seg inn under en annen menighets eldsteråd.

Dette medfører følgende endringer i forfatning og reglement:

Reglement for presbyteriet

<p>Om det oppstår en situasjon der en menighet står uten eldsteråd, går presbyteriestyret inn som eldsteråd for menigheten. Presbyteriestyret kan også supplere et eldsteråd der dette er svært fåtallig, eller det er andre spesielle grunner for det</p>	<p>Om det oppstår en situasjon der en menighet står uten eldsteråd, går presbyteriestyret inn som eldsteråd for menigheten. Presbyteriestyret kan også supplere et eldsteråd der dette er svært fåtallig, eller det er andre spesielle grunner for det</p> <p>Presbyteriet kan, om den aktuelle menighet anmoder om dette, engasjere ordinerte fra andre menigheter til på presbyteriets vegne å ivareta eldstefunksjonen i slike menigheter.</p>
--	---

I reglement for menighetsmøtet tilføyes ett nytt underpunkt b under punkt 6 slik:

6. De saker som skal behandles av menighetsmøte er:
  - a) Kall/valg og oppsigelse/avskjed av forstander, eldste og diakoner.
  - b) Delegasjon av presbyteriets rolle som eldsteråd i gotte situasjoner
  - c) Valg av menighetens representant(er) til presbyteriet. Representantene velges etter innstilling fra eldsterådet. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall.
  - d) Valg av menighetens representant(er) til synoden. Representanten(e) velges etter innstilling fra de eldste og diakonene i samlet møte (menighetsråd). Det kan innstilles inntil det dobbelte antall. Eldsterådet innstiller på minst ett medlem av menighetens eldsteråd. Innstillingen gjøres kjent for menighetsrådet før dette fremmer sin innstilling. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall. De representanter som velges blant alle medlemmer i fullt medlemskap, kan også være forstandere eller øvrige medlemmer av menighetens eldsteråd.
  - e) Budsjett og planer for menighetens virksomhet.
  - f) Årsmeldinger fra menighetens forskjellige råd og virkegrener.
  - g) Årsregnskap for menigheten.
  - h) Ivaretagelse av menighetens ansvar for ordningen for vern om lære og liv.

Sak 7/11: Ny oppløsningsparagraf i Forfatningen (første gangs behandling)

Bakgrunn:

Gjeldende oppløsningsvedtaket eksisterer som en allmenn bestemmelse (Organisasjons- og personalhåndboken, kapittel 4.7) og har følgende ordlyd:

”Ved oppløsning av kirkesamfunnet skal synoden (generalforsamlingen, jfr. Forfatning for Den Evangelisk Lutherske Frikirke §§ 13 og 14) bestemme hvordan kirkens midler skal disponeres. De instanser/organisasjoner/tiltak som blir tilgodesett må imidlertid ha en formålsparagraf som samsvarer med Den Evangelisk Lutherske Frikirkes grunnsyn (Jfr. Forfatning for Den Evangelisk Lutherske Frikirke, § 2).”

Synodestyret vil foreslå at det tas inn en oppløsningsparagraf i forfatningen. Gjeldende oppløsningsvedtekt inneholder kun bestemmelser om hvordan Den Evangelisk Lutherske Frikirkes midler skal disponeres ved en eventuell oppløsning av kirkesamfunnet. Når oppløsningsvedtekten foreslås tatt inn i forfatningen bør den også inneholde bestemmelser om hvordan Den Evangelisk Lutherske Frikirke eventuelt kan oppløses. En slik bestemmelse bør være parallell til bestemmelsen for nedlegging av menigheter i Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

Forslag til vedtak – fra synodestyret:

Ny oppløsningsparagraf vedtas og gis følgende ordlyd:

Oppløsning.

Eventuell oppløsning av Den Evangelisk Lutherske Frikirke som eget kirkesamfunn avgjøres av synoden. For at oppløsning skal skje må forslaget vedtas med minst to tredels flertall av to påfølgende ordinære og samlede synoder.

Ved eventuell oppløsning av Den Evangelisk Lutherske Frikirke skal synoden bestemme hvordan kirkens midler skal disponeres. De instanser/organisasjoner/tiltak som blir tilgodesett må imidlertid ha et formål som samsvarer med Den Evangelisk Lutherske Frikirkes bekjennelse slik det er uttrykt i § 2.”

Sak 8/11: Forfatningsutvalgets plass i Forfatning og reglement (første gangs behandling)

Synodestyret har bedt forfatningsutvalget om å komme med et forslag til en forfatningsparagraf som omtaler forfatningsutvalget. Begrunnelsen for dette er at det organ som skal våke over også synodestyret og påse at forfatningen blir fulgt bør sikres på en slik måte at ikke synodestyret selv kan legge ned rådet eller begrense rådets mandat.

Med bakgrunn i dette foreslås følgende nye forfatningsparagraf – fra synodestyret:

Forfatningsutvalg.

Forfatningsutvalget er synodens kontroll- og fortolkningsorgan i forfatningssaker.

Dette innebærer at det skal vurdere hvorvidt vedtak gjort av synoden og synodestyret, presbyteriene og presbyteriestyrene, samt synoderådet, er i samsvar med Den Evangelisk Lutherske Frikirkes forfatning.

Forfatningsutvalget består av representanter valgt i henhold til reglement.

Dette gir følgende redaksjonelle endring i reglement for synoden:

Nytt punkt om "Synodens forfatningsutvalg" tilføyes etter punktet om "Synodestyret og kirkens fellesoppgaver". Følgende foreslås som tekst:

"Forfatningsutvalget behandler synodens, synodestyrets, synoderådets, presbyterienes og presbyteriestyrenes protokoller. Det kan også vurdere forslag til vedtak i synoden og presbyteriene.

Forfatningsutvalget behandler andre saker som oversendes fra synodestyret og synoderådet.

Dersom forfatningsutvalget mener at et vedtak ikke er i samsvar med forfatningen, sendes dette tilbake til det organet som har fattet vedtaket, for ny behandling.

Synoden har øverste myndighet til å avgjøre om et vedtak er i samsvar med forfatningen.

Forfatningsutvalg består av leder, fire medlemmer og to varamedlemmer. Valgene gjelder for tre år.

Minst halvparten av utvalgets medlemmer og varamedlemmer skal være ordinert til forstander- og eldstetjeneste. Leder, medlemmer og varamedlemmer i forfatningsutvalget kan ikke samtidig være medlem eller varamedlem i synodestyret, synoderådet eller i et presbyteriestyre."

Dette innebærer at gjeldende retningslinjer og mandat opphører.

Sak 9/11: Reglement for Synoden, endret representasjon

Bakgrunn

Nåværende nøkler for representasjon ble vedtatt i 1999, i forbindelse med at synoden ble åpnet for ikke-ordinerte. Denne endringen medførte at antall delegater økte fra ca 140 til i overkant av 200. Synodemøtene ble dermed både større og mer kostbare, både for menigheter og kirkesamfunn.

Synodestyret er av den oppfatning at reglementet bør justeres med tanke på å gjøre synodemøtene noe mindre. Til sammenligning har kirkemøtet i Den norske kirke i overkant av 100 delegater, slik at våre synodemøter fortsatt kan sies å ha en bred representasjon.

Synodestyret mener også at synodemøtene som menighetenes møte bør tydeliggjøres. Styret vil derfor foreslå at reglementets bestemmelse om tilsynsmennenes plass i synoden, som kom inn i 1993 som en del av en større pakke, tas ut. Tilsynsmennenes plass i synoden som delegater kan oppfattes som en blanding av styringsstruktur og tilsynsstruktur, og har egentlig ingen god begrunnelse i vår kirkes øvrige bestemmelser om disse to strukturers ulike funksjoner.

Forsal til vedtak – fra synodestyret

Reglement for Synoden, avsnittet representasjon, endres. Synoden avgjør om alternativ A eller B skal gjelde.

Alternative tekster, inkludert dagens ordning, er gjengitt under

Representasjon – dagens ordning (maksimalt 221 delegater)

Menighetene representeres i synoden i forhold til medlemstallet slik:

- Menigheter med inntil 100 medlemmer i fullt medlemskap: To representanter.
- Menigheter med 101–250 medlemmer i fullt medlemskap: Tre representanter.
- Menigheter med 251–500 medlemmer i fullt medlemskap: Fire representanter.
- Menigheter med 501–750 medlemmer i fullt medlemskap: Fem representanter.
- Menigheter med over 750 medlemmer i fullt medlemskap: Seks representanter.

Menigheter som sender mer enn én utsending, representeres ved minst ett medlem av menighetens eldsteråd.

Til synoden hører også med tilsynsmennene i hvert tilsynsområde.

Synodestyremedlemmer som ikke er medlemmer av synoden, møter med tale- og forslagsrett.

Dersom noen av menighetens representanter i synoden i løpet av perioden slutter i sin eldstetjeneste i menigheten eller går ut av menigheten, velger menigheten nye representanter for disse.

Representasjon – Alternativ A (maksimalt 181 delegater)

Menighetene representeres i synoden i forhold til medlemstallet slik:

- Menigheter med inntil 30 medlemmer i fullt medlemskap: En representant.
- Menigheter med 31-150 medlemmer i fullt medlemskap: To representanter.
- Menigheter med 151-300 medlemmer i fullt medlemskap: Tre representanter.
- Menigheter med 301-750 medlemmer i fullt medlemskap: Fire representanter.
- Menigheter med over 750 medlemmer i fullt medlemskap: Fem representanter.

Menigheter som sender mer enn én utsending, representeres ved minst ett medlem av menighetens eldsteråd.

Til synoden hører også med synodestyrets formann og nestformann.

Synodestyremedlemmer som ikke er medlemmer av synoden, samt tilsynsmennene i tilsynsområdene, kan møte med tale- og forslagsrett.

Dersom noen av menighetens representanter i synoden i løpet av perioden slutter i sin eldstetjeneste i menigheten eller går ut av menigheten, velger menigheten nye representanter for disse.

Representasjon – Alternativ B (maksimalt 168 delegater)

Menighetene representeres i synoden i forhold til medlemstallet slik:

- Menigheter med inntil 50 medlemmer i fullt medlemskap: En representant.
- Menigheter med 51-150 medlemmer i fullt medlemskap: To representanter.
- Menigheter med 151-300 medlemmer i fullt medlemskap: Tre representanter.
- Menigheter med 301-750 medlemmer i fullt medlemskap: Fire representanter.
- Menigheter med over 750 medlemmer i fullt medlemskap: Fem representanter.

Menigheter som sender mer enn én utsending, representeres ved minst ett medlem av menighetens eldsteråd.

Til synoden hører også med synodestyrets formann og nestformann.

Synodestyremedlemmer som ikke er medlemmer av synoden, samt tilsynsmennene i tilsynsområdene, kan møte med tale- og forslagsrett.

Dersom noen av menighetens representanter i synoden i løpet av perioden slutter i sin eldstetjeneste i menigheten eller går ut av menigheten, velger menigheten nye representanter for disse.

Sak 10/11: Begrepene presbyterium og synode

Bakgrunn

Etter forslag fra Arendal menighet vedtok Synoden 2008 følgende:

”Synoden ber synodestyret om å finne mer forståelige betegnelser på synode og presbyterium.”

Synodestyret vedtok tidlig i synodeperioden å invitere til innspill og forslag om dette, blant annet gjennom Budbæreren. Det var ingen overveldende respons, det kom inn et privat innspill og en vurdering fra Forfatningsutvalget. Saken har også vært drøftet på tilsynsmannsmøtet, og i synodestyret.

Synodestyrets vurdering, blant annet på bakgrunn av disse innspillene, er at synodebegrepet bør beholdes. Det er ett eksplisitt kirkelig begrep, som er i vanlig bruk i mange kirker, selv om det i norsk sammenheng er i lite bruk.

Begrepet presbyterium bør etter styrets vurdering erstattes med tilsynsområde, som bedre får fram presbyteriets funksjon.

Forslag til vedtak – fra synodestyret:

”Begrepet presbyterium erstattet med tilsynsområde. Begrepet synode beholdes. Synodestyret bes om å gjennomgå forfatning og reglement med tanke på nødvendige redaksjonelle endringer. Ny synodebehandling av revidert ordlyd anses ikke som nødvendig”

Sak 11/11: Eldstetjenestens varighet (§6 – første gangs behandling)

Bakgrunn

Det presiseres at denne saken bare dreier seg om en formell behandling i forhold til realitetsvedtak i 2002, og ikke en ny behandling av sakens reelle innhold.

Synoden 2002 behandlet i sak 9/02 Prinsipielle og praktiske sider ved eldstetjeneste på åremål – endring av forfatningen samt tilhørende reglementsendringer.

Synoden fattet følgende vedtak:

- 1) Utredningskomiteen takkes for sitt arbeid med "En betenkning om praktiske og prinsipielle sider ved kall av eldste på åremål".*
- 2) Synoden slutter seg til prinsippet om at eldstetjenesten har en vedvarende karakter. Samtidig ser synoden med uro på at noen menigheter har problemer med å rekruttere til eldstetjenesten.*
- 3-A) Alternativ 1 i synodestyrets innstilling, med tilhørende forfatnings- og reglementsendringer, vedtas.*

Den forfatningsendring som nevnes i vedtakets punkt 3A er:

Setningen "Ved sin ordinasjon er de eldste prinsipielt trådt inn i en livsvarig tjeneste." i Forfatningens § 6 endres til "Ved sin ordinasjon er de eldste prinsipielt trådt inn i en vedvarende tjeneste."

Forfatningsutvalget har påpekt at dette vedtaket ikke senere har vært annengangsbehandlet, og det dermed ikke er formelt gyldig. Utvalget mener at saken bør formelt behandles som førstegangsbehandling. Synodestyret har tatt dette til følge, og legger dermed saken fram som en formell førstegangsbehandling.

Forslag til vedtak – fra synodestyret:

Ordet "livsvarig" i § 6 endres til "vedvarende".

Sak 12/11: Tilsynsmenn i Synoden (§13, annengangsbehandling, eventuelt førstegangsbehandling av ny ordlyd)

Innledning:

Denne saken er i utgangspunktet annengangsbehandling av vedtak fattet på Synoden 2008. Ettersom synodestyret har reist forslag om endret representasjon i Synoden som også vil kunne berøre denne saken, fremmes også forslag til ny og alternativ tekst som ikke er forenlig med den teksten som er oppe til annengangsbehandling

1. Eventuell annengangsbehandling:

Synoden 2008 vedtok følgende endring i § 13 som førstegangsbehandling.

”kirkens tilsynsmenn” endres til ”synodens tilsynsmenn og tilsynsmennene fra tilsynsområdene.”

Det får som følger at reglement for synoden, representasjon, 3. og 4. avsnitt og representasjon til synoderådet 1. avsnitt beholdes uendret.

Gjeldende ordlyd:

Synoden er kirkesamfunnets høyeste myndighet. Den fatter endelig vedtak i alle saker vedrørende kirkesamfunnet, dog begrenses synodemøtets myndighetsområde av de saker som avgjøres i synoderådet.

Vedtak som er i strid med kirkens basis er ugyldige.

Samtlige menigheter som er tilsluttet Den Evangelisk Lutherske Frikirke, representeres i synoden av sine forstandere, eldste og øvrige medlemmer i fullt medlemskap etter menighetens medlemstall og i henhold til reglement. Menigheter med mer enn én utsending representeres med minst ett medlem av menighetens eldsteråd. Til synoden hører også med kirkens tilsynsmenn. Representantene velges etter innstilling fra eldsteråd og menighetsråd i henhold til reglement for tre år og er forpliktet på kirkens basis slik den er uttrykt i §§ 1–3.

Formannen i synodestyret og et styremedlem forplikter kirken med sine underskrifter.

Synoden velger styrer for kirkesamfunnets virkegrener og oppnevner utvalg og råd til å utrede og gi innstilling i spesielle saker.

2. Eventuell førstegangsbehandling:

Synodestyret vil på bakgrunn av forslag til forslag om nye representasjonsnøkler ikke anbefale at vedtaket fra 2008 stadfestes. Styret vil i stedet foreslå følgende som førstegangsbehandling:

Forslag til vedtak – fra synodestyret

”Kirkens tilsynsmenn” endres til ”synodens tilsynsmenn”.

Merknad fra forfatningsutvalget:

Forfatningsutvalget har ingen merknader til det foreslåtte/tilrådde vedtaket.

Endring av forfatningen § 13 om tilsynsmennenes plass i synoden må imidlertid først legges fram til besluttende andregangsbehandling. Dersom endringen vedtas (med 2/3 flertall) blir den gjeldende inntil synodestyrets forslag/tilrådning eventuelt blir endelig vedtatt.

Det kan oppstå en spesiell situasjon dersom forfatningsendringen vedtas i andregangsbehandlingen, og at synodestyrets forslag/tilrådning (om at presbyterienes tilsynsmenn ikke skal være medlemmer av synoden) deretter vedtas med 4/5 flertall. For å unngå en slik situasjon anbefaler

Forfatningsutvalget at i fall det blir flertall for forfatningsendringen ved andregangsbehandlingen utsettes synodestyrets forslag/tilrådning til synoden 2014.

